Augustinus, Aurelius: Explanatio psalmorum
Basel: Johann Amerbach, 1497, 1497 Seite 749

Incipit Tractatus de ps̄.CXLVIII.

Prefatio.

A
Editatio p̄sentis vite nr̄e in lande dei
esse debet: Quia exultatio sempiterna
m futurę nr̄ę vite: laus dei erit. Et nemo
pōt idoneus fieri futurę vitę: qui se ad
illam modo non exercuerit. Modo
ergo laudamꝰ deum: sed ⁊ rogamꝰ deum. Laus nr̄a
leticiā habet: oratio gemitū. Promissum ē em̄ nob
aliq̄d qd̓ nōdum habemꝰ: ⁊ qꝛ verax est q̇ ꝓmisit in
spe gaudemꝰ: qꝛ tn̄ nondū habemꝰ in desiderio ge/
mimus. Bonū est nobis ꝑseuerare in desiderio do/
nec veniat qd̓ ꝓmissum est: ⁊ trāseat gemitꝰ: ⁊ succe
dat sola laudatio. Propt̄ hęc duo tp̄a: vnū qd̓ nūc
est in temptatiōibꝰ ⁊ tribulatiōibꝰ huiꝰ vitę: Alterū
qd̓ tunc erit in securitate ⁊ exultatiōe perpetua: insti
tuta est nobis etiam celebratio duoꝝ tpoꝝ ante pa/
scha ⁊ pꝰ pascha. Illud qd̓ ē an̄ pascha significat tri
bulationē in qua mō sumꝰ: Qd̓ vero nūc agimꝰ pꝰ
pascha: significat btītudinē in q̄ postea erimꝰ. Ante
pascha ḡ qd̓ celebramꝰ h̄ ⁊ agimꝰ: Post pascha au/
tem qd̓ celebramꝰ: significamꝰ: qd̓ ⁊ nōdū tenemꝰ.
Propterea illud tp̄s ī ieiunijs ⁊ oꝛōibꝰ exercemꝰ:
hoc vero tp̄s relaxatis ieiunijs in laudibꝰ agimus.
Hoc est em̄ Alleluia qd̓ cantamꝰ: qd̓ latine inter/
pretat̄ vt nostis: laudate dn̄m. Illud ideo tp̄s ante
resurrectionē: hoc tp̄s post resurrectionem dn̄i est:
Quo tp̄e significat̄ vita futura quā nondū tenemꝰ:
qꝛ qd̓ significamꝰ post resurrectionē dn̄i: tenebimus
post resurrectionē nr̄am. In capite enim nr̄o nobis
vtrūqꝫ figuratū est: vtrūqꝫ demonstratū est. Passio
em̄ dn̄i ostendit nobis vitam p̄sentis necessitatis: q̄
oportet ⁊ laborare ⁊ tribulari: ⁊ ad extremū mori.
Resurrectio xp̄o ⁊ clarificatio dn̄i oñdit nobis vitā
quā accepturi sumꝰ: cū venerit retribuere digna di/
gnis: mala malis: bona bonis. Et quodāmodo ma/
li oēs cantare nobiscū p̄nt alleluia: Si autē in mali/
cia sua ꝑseuerauerint: canticū vitę nr̄ę futurę dicere
possunt labijs: ipsam vero vitā quę tūc erit in ea ve/
ritate quę nūc significat̄ obtinere non possunt: quia
noluerūt meditari anteq̄ꝫ veniret: ⁊ tenere qd̓ ventu
rum erat. Nūc ergo fr̄es exhortamur vos vt laude/
tis deū: ⁊ hoc est qd̓ vobis oēs dicimꝰ: qn̄ dicimus
alleluia: Laudate dn̄m: Dicis tu alteri: dicit ipse ti/
bi: cū se oēs exhortant̄: oēs faciūt qd̓ exhortāt̄. Sꝫ
laudate totꝭ votꝭ ō totꝭ voƀ: id ē vt nō solū lingua ⁊
vox vr̄a laudet deū: s̄ ⁊ ꝯsciētia vr̄a: vita vr̄a: facta
vr̄a. Etenim laudamꝰ modo in ecclesijs qn̄ ꝯgrega/
mur: cū quisqꝫ discedit ad ꝓpria quasi cessat lauda/
re deū: Nō cesset bn̄ viuere: ⁊ sp̄ laudat deum. Tūc
desinis laudare deū: qn̄ a iusticia ⁊ ab eo qd̓ illi pla/
cet declinas. Nam si a vita bona nunq̄ꝫ declines: lin
gua tua tacet: vita tua clamat: ⁊ aures dei ad coꝛ tu/
um. Quō em̄ aures nr̄ę ad voces nr̄as: sic aures dei
ad cogitatiōes nr̄as. Nō pōt aūt fieri vt habeat ma
la facta: q̇ habet bonas cogitationes. Facta em̄ de
cogitatiōe ꝓcedūt: Nec q̇sq̄ꝫ pōt facere aliq̄d: aut
ad aliq̄d agendū mēbra mouere: nisi primo p̄cesse/
rit iussio cogitatiōis. Quō de interiori palacio quic/
quid iusserit impatoꝛ ꝑ imperium romanū emanat:
quicq̇d videtis agi ꝑ ꝓuincias: Ꝯtus motꝰ fit ad
vnam iussionē impatoris intus sedentis: Mouet so
lum ille labia cū loquit̄: ⁊ mouet̄ oīs ꝓuincia cū fit
qd̓ loquit̄: Sic ⁊ in vnoquoqꝫ nr̄m intus ē impatoꝛ
intꝰ ī corde sedet: Sꝫ ⁊ si bonꝰ bona iubet: bona fiūt:
⁊ si malꝰ mala iubet: ⁊ mala fiūt. Cū ibi sedet chri/
stus: q̄d pōt iubere nisi bona: Cū possidet diabolꝰ:
quid pōt iubere nisi mala: In tuo autē arbitrio deꝰ
te esse voluit: cui pares locū: deo an diabolo: Cum
paraueris: q̇ possidebit ipse impabit. Ergo fr̄es nō
tm̄ ad sonū attendite cū laudetis deuꝫ: toti laudate:
Cantet vox: cantet ⁊ vita: cantēt facta: ⁊ si est adhuc
gemitus: tribulatio: temptatio: speret trāsitura oīa:
et illum venturū diem quo sine defectu laudabimꝰ.
Ecce iste psalmꝰ qm̄ manifestꝰ est: currēdus est noƀ.
Distribuit em̄ vniuersam creaturā laudantē deum:
et tanq̄ꝫ hortat̄ vt laudet: quasi īuenerit tacentem.

Expositio psalmi.

L
Audate dn̄m de cęlis. Quasi inueni/ C
l ret tacētes in cęlis laudem dn̄i: ⁊ exhortat̄
vt surgant ⁊ laudent. Nunq̄ꝫ cęlestia laudes
ꝯditoris sui tacuerūt: nunq̄ꝫ terrestria deuꝫ laudare
cessarūt: Sed plane sunt quędā quę h̄nt sp̄m laudā/
di deum in eo affectu quo eis placet deꝰ. Nemo em̄
laudat: nisi qd̓ ei placet. Sunt auteꝫ alia quę spiri/
tum vitę ⁊ intellectū ad laudandū deū non habent:
sed qꝛ ⁊ ipsa bona sunt: ⁊ in ordine suo integre dispo
sita sunt: ⁊ ad pulchritudineꝫ vniuersitatꝭ referunt̄
quā ꝯdidit deus: ipsa q̇deꝫ ꝑ se voce sua ⁊ corde suo
non laudant deū: sed cum ab intelligētibꝰ ꝯsideran/
tur: ꝑ ipsa laudat̄ deus: ⁊ cū ꝑ ipsa laudat̄ deus: q̇dā
modo ⁊ ipsa laudant deū. Verbi gr̄a: Laudant deū
in cęlis oīa quę h̄nt spiritū vitę: ⁊ intellectū purum
ad eū ꝯtemplandū: ⁊ sine fastidio ⁊ defectu diligen/
dum. Laudant autē dn̄m per intellectū in terra dis/
cernendi bonū ⁊ malū: ⁊ per intellectū cognoscendi
creaturā ⁊ creatorē: hoīes qui ista cogitāt: ⁊ q̇bꝰ tri/
buit dn̄s mentē discernēdi ista delectādi atqꝫ laudā/
di: Homīes p̄nt: Pecora nunq̇d h̄nt huiusmodi in/
tellectū: Si hn̄t hmōi intellectū pecora: non noƀ
diceret deus: Nolite esse sicut equus ⁊ mulus: q̇bꝰ Ps̄.31.
non est intellectꝰ. Qn̄ hortat̄ nos vt non simus sicut
pecora sine intellectu: oñdit nobis qꝛ hoī tribuit in/
tellectū ad laudandū deum. Arbores nunq̇d vel vi/
tam habent ip̄am qua sentiāt sicut pecora: Nā pe/
cora ⁊ si sensum interiorē rōnalem ⁊ mentē intelligē/
tem atqꝫ discernētem non h̄nt quā hō habet vt lau/
dent deū: h̄nt tn̄ vitam manifestā sicut oēs nouimꝰ
appetendi cibum: vtilia sumēdi: noxia respuēdi: sen/
sus corꝑalia discernēdi: Visum ad colores: audituꝫ
ad voces: olfactū ad odores: gustū ad sapores: mo/
tus vel ad voluptates: vel ad molestias cognoscen/
das. Intelligimꝰ hęc: ⁊ videmꝰ ante oculos nr̄os:
Non h̄nt rationē intelligēdi: sed h̄nt sp̄m corꝑis ani
mati ⁊ vitaꝫ manifestā. Arbores aūt nec ip̄am h̄nt:
et tn̄ oīa laudant deū. Quare laudant deum: Quia
cum ista videmꝰ: ⁊ ꝯsideramꝰ creatorē qui ea fecit: Ps̄.44.8.
de illis nascit̄ in nobis laus dei: Et cuꝫ ipsoꝝ ꝯside/
ratione laudat̄ deus: oīa laudant deuꝫ. Cępit ḡ iste
de cęlo: laudant oīa: ⁊ dicit laudate. Quare cū lau/
dent dicit laudate: Quia delectatꝰ est in eo qd̓ lau/
dant: ⁊ placuit ei quasi adiūgere hortationē suam:
Quō si venias ad hoīes bonū aliq̄d opātes cū gau
dio: siue in vinea: siue in messe: siue in aliq̄ agricultu
ra: placet tibi qd̓ faciūt: ⁊ dicꝭ: Facite: agite: Nō vt
tunc incipiāt facere qn̄ dicis: sed quia placet tibi qd̓

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-264/0749
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG